

# SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Pa pošli prejeman:

za  
 cele leto naprej 26 K — h  
 pol leta » 13 » — »  
 četrt » 6 » 50 »  
 mesec » 2 » 20 »

V upravliliva prejeman:

za  
 cele leto naprej 20 K — h  
 pol leta » 10 » — »  
 četrt » 6 » — »  
 mesec » 1 » 70 »

Za pošiljanje na doma  
 20 h na mesec.

Naročnice in ineraté  
 sprejema upravlilstva v  
 Katol. Tiskarni Kopitar-  
 jeve ulice št. 2.

Rekeljal se ne vračajo,  
 nefrankovana pisma ne  
 vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-  
 niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izveniš  
 nedelje in praznike ob  
 pol 6. uri popoldne.

Štev. 299.

V Ljubljani, v torek, 29. decembra 1903.

Letnik XXXI.

## Grofa Barbo-ta poli- tična sol.

Zaupnik barona Heina in Schwegla, rakovniški grof Barbo, je postal jako zgovoren. Sicer ni posebna duševna kapaciteta, a ker je grof in »rojen« naslednik v vodstvu nemštva na Kranjskem, njegove dopise gotovo upoštevajo, zato hočemo tudi mi nekoliko odgovoriti na članek v „Tagespošti“ od minole nedelje, ki je izšel pod naslovom »Die Situation in Krain“.

Nemškonacionalni grof ponavlja v tem članku politični razvoj na Kranjskem od leta 1895. do danes. Dodaja pa tudi nekaj svoje politične soli, katere vrednost hočemo preiskati.

Gospod grof napačno sklepa, ker privaja nemškimi graščakom »posredovalno vlogo« v deželni zbor.

To je prva zmeta. Nemško veleposestvo je s svojo politiko doseglo razpor med slovenskima strankama v deželi, ki je tolik, kakor ni bil še nikdar poprej. In mi celo trdimo, da je ta »vloga« imela namen ustvariti nepremosten razpor, samo da imata Schwegel in baron Hein merodajno ulogo v slovenski deželi. — Sveda jih je sedaj strah teh graščakov svojega makijaveliškega dela, ker je vse njihovo politiko poplavila obstrukcija.

Kar plemeniti gospod grof piše o »posredovalni vlogi« in »ohranitvi narodnega miru«, kateri je nemškimi graščakom na srečo, je neodkritosrdno besedičenje. Grof Barbo, baron Schwegel, baron Hein in dr. Binder uganjajo v deželi nemško cenzivno politiko, vsi pod enim klobukom, samo da ima vsak od teh gospodov posebno svojo vlogo. Tako je, gospod grof!

Druga trditev brez vsake podlage pa je ta, da je naša stranka beračila za politično zvezo z nemškim veleposestvom. On piše: »Pod patronanco deželne vlade je iskala klerikalna stranka

zveze z veleposestniki zoper liberalce.« To je smela trditev, gospod grof, katero morate dokazati. — Naša stranka ni nikdar iskala politične zveze s Schweglom. Grof Barbo naj pride z dejstvi na dan, kdo je barona Heina kedaj naprosil, da išče za našo stranko zveze pri Schweglovi nemški stranki!

Gospod grof, dokaze ste ostali dolžni za svojo smelo trditev!

Potem pripoveduje gospod grof, da je znana sprava slovenskih strank zato razpadla, ker je bila sklenjena proti Nemcem, proti »skupnemu sovražniku«, a tega sovražnika baje — ni. No, gospod nemškonacionalni grof, je sam tudi eden od pronosiranih nemških nasprotnikov. Razpadla pa je sprava zato, ker vodje liberalne stranke, zlasti dr. Tavčar, niso odkritosrdno hoteli slovenske poravnave, in se dr. Tavčar ni hotel do zadnjega hipa odpovedati odborštvu, ki ga je prejel iz nemških rok. Le valed pritiska nekaterih svojih pristašev se je nerad udal in čakal le prve prilike, da je zopet uskočil s svojo stranko na Schweglovo in Heinovo stran.

Grofu Barbo-tu se tudi zdi »Unicum«, da se je iz naše preponižne opozicije razvila radikalna obstrukcija. To ni prav nič čudno, prav naravno se je razvilo. Da starega konservativizma skoraj ni več v mlajši generaciji naše stranke, to je res. A tudi drugod ga ni. Tudi »konservativci« na Gornjem Avstrijskem zahtevajo že, o strašno! — splošno enako volilno pravico, kakor pri nas.

Starih konservativcev je še nekaj na Tirolskem, a tam se tudi umikajo agilnim krščanskim socijalcem. Povsod gredo naprej, a grof Barbo bi rad imel ponižne stare konservativce le v deželni zbornici kranjski kot opozicijo, da bi jih grof Barbo in dr. Tavčar mazala s političnimi poleni po potrpežljivih hrbtih. To je minulo, gospod grof.

Radikalnodemokratska slovenska stranka grofu Barbo-tu ni všeč v deželni zbornici. A sami ste si jo vzredili s svojo narobe-

politiko in bržkone dobite s časom še nekaj več radikalnih elementov v zbornico, ki ne bodo ležali v prahu pred vašim starim grofofskim grbom.

Potem grof Barbo še zagovarja dolgove v deželni gospodarstvu, češ, zato je nastal primanjkljaj, ker je slovenskonemška večina bila silno velikodušna.

Ta nemškonacionalni grof je res naivna duša. Očividno slabo gospodarstvo je to, če se delajo dolgovi, ki že znašajo čez milijon goldinarjev in se nič korenitega ne ukrene, da bi se pokrili.

Še bomo kazali na deficit v deželni gospodarstvu, za katerega je odgovorna nemškoslovenska »večina«. In prav globoko bomo posegli v gospodarstvo deželnih financ. Za danes povemo le toliko, da v kljub temu, da bodo letos črtali vse podpore, bo zopet prirasel nov deficit.

Čudni ljudje, ta večina v dežel. zboru! Agitirajo okolu, češ klerikalna obstrukcija je požrla vse podpore, v resnici pa imajo v deželni gospodarstvu silno dolgov, vsled česar ne morejo dati podpor.

Obstrukcija je kriva le tega, da ne morejo zvišati priklad, s katerimi bi zamašili dolgove, ki jih je naredila večina pri raznih deželnih zakladih. Tako je, gospod grof!

### Ogrsko.

Položaj se tekom praznikov ni spremenil. V zbornici obstruirajo naprej, še 8 govornikov od obstrukcije bo nastopilo, potem pridejo detajli in drugi del rekrutnega zakona v posvetovanje. Vsled takih razmer traja lahko debata poldrugi mesec.

V včerajšnji seji državne zbornice je poslanec Fay dal naznanilo, da odloži svoj mandat. To je storil zato, ker je pred tedni na volivnem shodu napadel Košuta in se tako sprl s svojimi lastnimi volivci, ker so se ti potegnili za Košuta. — Poročevalec fin. odseka, poslanec Nemenyi je predložil odsekovo poročilo o finančnem sporazumu med Ogrsko in Hrvatsko.

Zbornica je potem nadaljevala razpravo o rekrutni predlogi.

Posl. Szederkenyi je imel dolg

obstrukcijski govor. Potem je govoril honved minister Nyiri. Rekel je, da nimajo obstrukcionisti najmanjšega upanja na vseh in koristijo le sovražnikom naroda. Nadomestni rezervisti bodo morali vstopiti v armado zato, ker obstrukcija ne dovoli rekrutov, in bodo morali tam ostati tako dolgo, dokler ne bodo rekruti izurjeni. Sedanja vlada je glede uveljave samostojnega madjarskega življa v armadi več storila, kakor vse dosedanje vlade. Domobrambni minister je rekel, da se bodo glavni nabori vršili po deniš s 4. januarjem, ako zbornica danes ali jutri sprejme rekrutni zakon. Obstrukcionisti so se veselo zasmejali ob teh besedah. — Govoril je še posl. Mukics, potem se je seja zaključila.

Proti koncu včerajšnje seje se je dogodil v zbornici dogodek, ki je vzbudil veliko pozornost. Na galeriji se je namreč dvignil sivolas stavec in zakričal v posvetovalnico: »Prosim vas v imenu Boga in domovine, končajte to nesrečno obstrukcijo. Živela vlada!« V zbornici je nastalo živahno gibanje, priskočila sta dva služabnika in hotela moža odvesti. Zakričal je še enkrat: »Tukaj smo v parlamentu, kjer ima vsak Oger pravico govoriti!«

### Nemci in Čehi.

Načrt, da se na Češkem ustanovi stalni pogodbeni odsek, ki bi delal za spravo med Čehi in Nemci, se je o praznikih mnogo razpravljalo v čeških listih. »Politik« je naročala Nemcem, naj svoje zahteve po narodnostni omejitvi in kurijah na drobno izpeljejo. Elaboratu o narodnostni omejitvi se mora vsekakor dodati načrt o varstvu narodnostnih manjšin. »Hlas Naroda« piše o tem: »Čeprav se ne moremo udati sangviničnim nadam, bi vendar bila izvolitev takega odseka v mnogih stvareh zelo dobrodelna. Pred vsem bi ponehala obstrukcija v češkem deželni zboru v korist češkega in nemškega prebivalstva.«

### Iz brzojavk.

Pariz. Tu se vrši mirovni kongres, ki se je izjavil za združenje narodov.

Pariz. V vasi Lesaure se je izvršil dinamični atentat na župnišče. Ranjen ni nihče. Župnišče je zelo poškodovano.

Cernovice. Včeraj je zopet pričel svoje delovanje bukovinski deželni zbor.

Carigrad. V soboto se je vršila izredna seja turškega ministristva. Turčija je

## LISTEK.

### Pisma s pota.

Poljski napisal H. Sienkiewicz.

Posl. Podravski.

(Dalje.)

Pred vsem bi tujec, dospel v Zedinjene države, zaman iskal uljudnosti in potstreljivosti, kar se tiče pojasnil, kakor je na primer v Franciji. Prebivalec New Yorka ima zmerom čez glavo posla in ako ga vprašaš n. pr. za pot, odgovori ti najpogosteje brez pomisleka: O! i don't know (o! ne vem!), a ne zaradi tega, ker res ne vé, marveč, ker noče misliti in odgovarjati. Francoska uljudnost je tu povsem nepoznana stvar; ako pa le naleti tujec na uljudnost, je tako rezka, tako neukusna, tako zarobljena, da bi kmalu nehoté rekel, kakor oni plemič izpod Radomske: »plus de confidence due de znajomance!« Sploh pa se za tujca tu nihče ne briga. Vzrok temu je lahko najti. Pariz in druga evropska mesta so navajena na bogate popotnike, ki potujejo radi razvedrila in zabave ter pripadajo večinoma višjim stanovom. V Ameriki pa je drugače. Veliko večino potnikov tvorijo revni izselniki, pogostoma s kaj temno preteklostjo, ne imajoči sami nikake uglašenosti, ter povprašujoči po vsem zaradi

tega, da posežejo končno z roko v američanske žepce. Zato gledajo domači Američani na te prišlece z veliko nezaupnostjo, in nasprotno, ako prišlec slučajno ni izselnik, marveč premožen in blagoroden, ali celo veleblagoroden, takrat pa zré z višine svojih evropskih pojmov in svoje evropske veljave na te surove, demokratične Američane. Vse to pa ne more ugodno vplivati v obeh slučajih na medsebojno občevanje. Ako še dodamo k temu neko prirojeno zarobljenost Američanov, lahko razumemo, da je zlasti prvo občevanje z njimi naravnost nezno.

Sicer je Američanom samim dobro znana ta zarobljenost; nekateri, zlasti olikanejši, si celo prizadevajo, ozdraviti svoje brate te nape; večina pa jo smatra za neko republikansko in demokratično narodno znamenje in vsled tega se rajši ponaša z njo, kakor bi se je otrsela.

To je čest in obenem bedast pojav samoljublja. Tako dosežejo večkrat celi narodi, kakor posamezni ljudje zaradi prevelike ljubezni do samega sebe tolikšno stopnjo neumnosti, da gledajo celo na svoje napake skozi pobarvano steklo, kakor na nekaj, kar tvori njih posebnost, s čimer druge nadkriljujejo. Pojav te slabosti pri ljudeh zapazi lahko vsak sam. Ako se n. pr. Jaka ponaša s tem, da izpije naenkrat »garnice« vina

(lonec, držeč 4 litre), je to za ljudi, obdarjene z zdravim razumom, samo dokaz, da Jaka ni — človek; vendar se Jaka ponaša s to svojo zmožnostjo ter je celo pripravljen pozvati na dvoboj vsakega, kdor bi mu to odločno tajil.

Američani v tem oziru ne delajo izjeme. Vrhutega pa se imajo za prvi narod na svetu, medtem ko je večina izobraženih prišlecev pripravljena rajši trditi, da v Zedinjenih državah sicer obstoji država, da pa ondi ni národa v evropskem pomenu besede. Po tem mnenju se nahaja v Ameriki velika skupina vsakovrstnih národnosti, trgujočih, prodajajočih, rabotajočih na polju ali v tovarnah, zbranih v veliko organizirano družbo, imajočo obliko države pod takšnimi in takšnimi zakoni, toda brez znamenj, s kakršnimi se navadno odlikuje posamezen národ.

Do neke stopnje je to mnenje celo resnično, toda nočem pretresati v koliko. Rajši bodem izpregovoril nekaj o posameznih običajih, kateri bodo, kakor se nadejam, bolj zanimali moje čitatelje. V čem torej tiči ta nedostatek v oliko, o katerem sem prej govoril? Na to lahko odgovorim: v vsem, sicer pa naj čitatelj sam sodi. Do štirih ali do petih dela vsak prebivalec tako v New Yorku, kakor sploh po vsej Ameriki z neko vročinsko strastjo, da si pridobi pre-

moženja, ki daje človeku veljavo, kar se tukaj celo izraža z besedami. Tu namreč ne govori: človek ima toliko in toliko, marveč on je vreden toliko in toliko. Ko se zvečer, se vsi opravki končajo, na kar sledi večerja in potem počitek. Vsak Američan srednjega stanu (ponavljam še enkrat, da ne govorim o višjih stanovih) privleče iz žepa klobaso tobaka, odreže z nožem kos, dene ga v usta ter ga jame poželjivo žvečiti. Ob enem s tem opravlkom sede na gugalnico, dene noge na mizo ali na okno, ne shrani noža, ampak jame rezati, kar mu pride pred oči, bodisi naslonilo stola, bodisi okvir od okna; ako se to godi na vrtu, pa reže verando, mizo, ali kar dobi. Obrezovanje se je tako zajedlo v običaje teh ljudi, da nekateri nosijo nalašč v ta namen košček lesa s seboj. Ta opravke jim pride prav pogostoma tudi zato, da skrijejo svojo hudalost, ali pomanjkanje nadarjenosti. Ako se Američan nahaja slučajno v družbi tujcev, s katerimi se v nobenem oziru ne more meriti, takrat bo brezdvomno kaj obrezoval ter prezirljivo molčal, kakor bi hotel s tem pokazati, da se kot pravi republikanec in demokrati niti ne zmeni za to pretiranost in uglašenost, katero v globeli svoje duše drugim zavida.

(Dalje prih.)





Za staro-znano gostilno v Ljubljani na Rimski cesti št. 4, ki je bila vedno na dobrem glasu in jako priljubljena

se išče za 8. jan. 1904  
gostilničar na obračun.

Natančne pogoje in poiznosa podaja  
Alojsij Zajec v Spodnji Siški št. 152.  
1714 2-2

V četrtek, dne 31. decembra 1903  
vrši se

v restavraciji in kavarni  
„pri malem slonu“  
v Vodmatu

**Silvestrova**  
**veselica s tombolo.**

Začetek ob 9. uri zvečer. — Vstop prost.  
Za mnogobrojni obisk se priporoča  
1720 2-1 **Marija Hutter.**

*Janeza Trdine  
zbranih spisov  
je pravkar izšla prva knjiga:*

**Bahovi  
huzarji in Iliri.**

Prezanimiva epizoda iz južno-slovenske zgodovine.

Knjiga, važna za vsakega zavednega Slovenca.

Cena M 3.—, po pošti M 3.20.

Založil L. Schwentner  
v Ljubljani.

651 47

**Katoliška Tiskarna**  
priporoča raznovrstne  
**vizitnice**  
na niski cen.

# Kupčijsko oznanilo.

Podpisani mesarji naznanjajo sl. občinstvu, da so primorani vsled draginje goveje živine, ki je nastala v deželi radi prevelikega eksporta,

## deloma cene mesa povzdigniti.

Cenjeni odjemalci bodite preverjeni, da to pereče vprašanje gledé nakupovanja živine ni samo pri nas, temveč splošno v vseh kronovinah.

Počeni s prvim januarjem 1904 bodo cene sledeče:

Govedina	I. vrste,	kilogram	K 1.40
"	II. "	"	" 1.20
"	III. "	"	" 1.08

V Ljubljani, dne 27. decembra 1903.

**Josip Kozak,**  
načelnik.

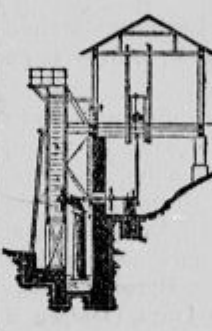
1715 3-2

Anžič Ivan  
Anžič Josip  
Černe Marija  
Jagra dediči  
Kočar Ivan  
Košenina Ivan  
Kozak Milan

Kralj Martin  
Kunej Alojzij  
Lovše Franc  
Marčan Andrej  
Počivalnik Ivan  
Porenta Franc  
Prime Marijana

Prusnik Anton  
Putrih Anton  
Sever Franc  
Strehar Josip  
Toni Josip  
Urbas Julija  
Zupan Anton.

**G. Tönnies**  
tovarna za stroje  
Ljubljana  
priporoča kot posebnost  
žage in vse stroje  
za obdelovanje lesa.  
• Turbine. •  
Sesalno plinski motori  
najcenejša gonilna sila, 1 do  
3 vinarje za konjsko silo  
na uro



905 26-26

## Gostilničarji in zasebniki,

ki si želite nabaviti oziroma piti dobro kapljico, izvolite se obrniti na tvrdo **Paolo Sponza v Rovignu (Istrija)**, ki je znan kot prideljvalec najboljših vin.  
Cene so primerne: **Beli muškati** a 36-40 K, **belo vino** a 30 K in **rudeče** a 32-36 K hektoliter.  
1524 15-12

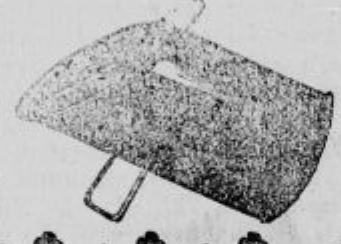
## Delavnica

zelo prostorna in svetla, se da za več let v najem. Pri delavnici je tudi jedna soba za stanovanje.  
1701 3-3  
Prizve se pri upravnistvu.

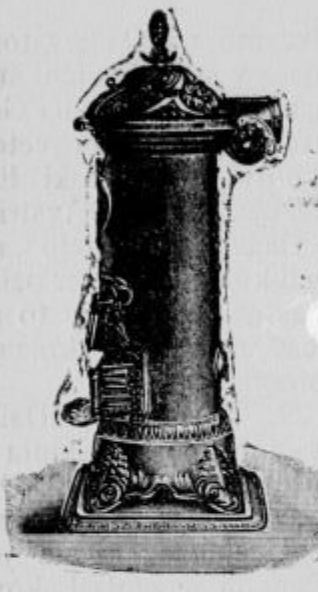
## Ernest Hammerschmidt-a nasledn iki Madile, Wutscher & Comp.

trgovina železnin in kovin  
Ljubljana, Valvazorjev trg št. 6.

Največja zaloga železnih peči vseh sistemov  
Velika izbira posod za premog, pečnih okrilj, pečnih predstav z galerijo in brez galerije, kovinastih stojal  
kovinastega orodja  
v različnih izpeljavah.



1537 12-5



## Dobro vpeljana specerijska trgovina

na jako dobrem prostoru v Ljubljani se da v najem ali proda.  
Kapitala zadostuje 2000 kren.  
Več poté **Josip Jebačin**, trgovec  
v Ljubljani.  
1716 1-1

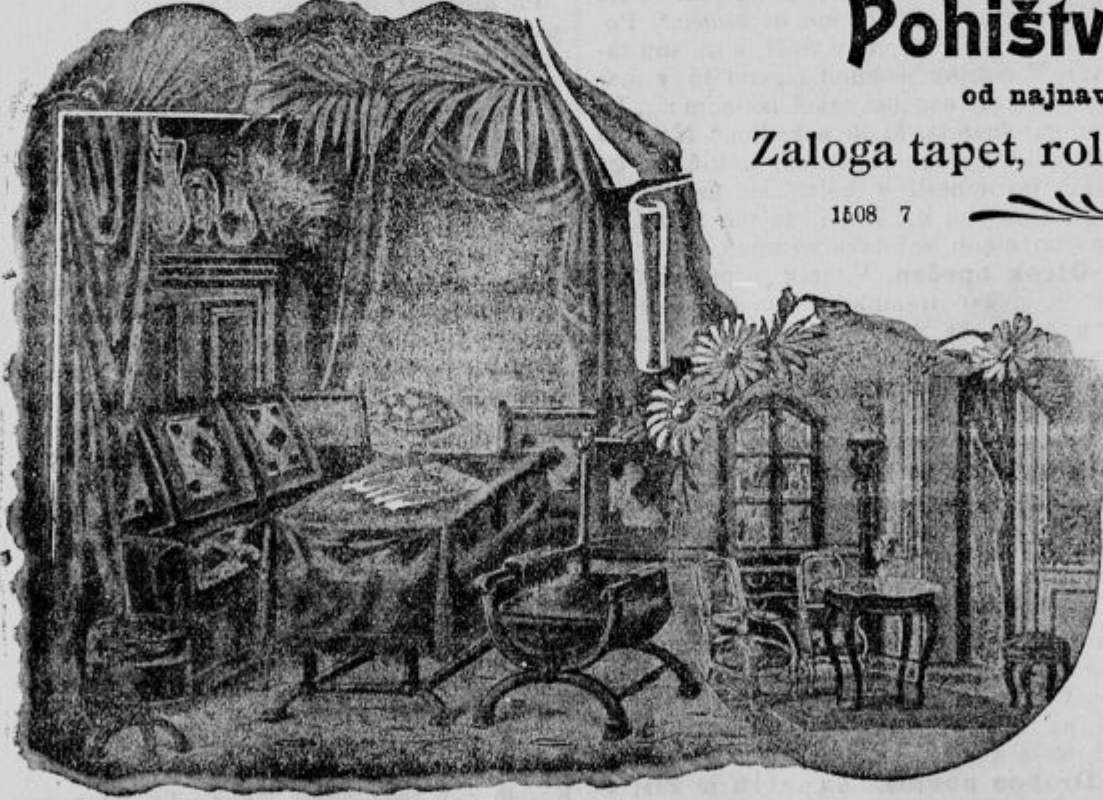
## Prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom uljudno naznanjam, da imam zelo veliko zalogo cerkvenih posod in orodja.

Zaradi pomanjkanja prostora **prodam prav zelo poceni več lepih lestencev, svetilnic, kelihov** itd.  
Prosim prečastite gospode župnike, naj si blagovolijo ogledati.  
Naročena dela se izvršé pravilno v najkrajšem času.  
Slavnemu občinstvu pa priporočam lepa in praktična svetila za električno luč.

Priporočam s spoštovanjem  
**Leopold Tratnik,**  
1118 37 **pasar**  
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 27.

## Zavod za mebliranje in dekoracije

**FRANC DOBERLET,** Ljubljana, Franciškanske  
ulice št. 10. ☀ Telefon št. 97.



## Pohištvo vsake vrste

od najnavadnejšega do najfinejšega.

Zaloga tapet, rolet, karnis za okna, zagrinjal, preprog.

1508 7

Največja izbira

## blaga za pohištvo

Enostavne in luksuriozne  
ženitbene oprave,  
solidno in poceni izvršene.

## Dekoracije.

Oprava celih stanovanj,  
hotelov in kopališč.

# Vinska trgovina Jeglič

➔ Vinotoč v lastni kleti ➔

**Pred škofijo št. 1**

1692 10-4

priporoča belega in črnega istrijana, štajarca, belega, rebulo, muškati, belo, sladko, Vino de Rosa, rudeče, sladko, kot tudi staro ogrsko vino; dalje posebno:

Rogica,	iz sušenega grozdja, črno, sladko, ste-	
klenica	7/10 litr.	80 kr.
Refoško,	staro, sladko, 7/10 litr.	70 "
Prosekar,	novi, iz soda, 1 liter	64 "
star,	1 liter	48 "
Vino	lastnega pridelka iz Krškega, 1 belo	40 "
Trške	gore izb. kakov., rebljan 1 rudeče	36 "